

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконав:

студент 4 курсу групи 472-3
денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа, страхування та
фондовий ринок»

Дорош Вадим Андрійович _____

Керівник: асистент кафедри фінансів і
кредиту, к.е.н.

Легкоступ Ігор Іванович _____

*До захисту допущено на засіданні кафедри
протокол № 13 від 8 червня 2026 р.*

*Завідувач кафедри фінансів і кредиту
_____ доц. Харабара В.М.*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ	6
1.1. Економічна сутність, класифікація та роль іноземних інвестицій	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення іноземного інвестування в Україні	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	18
2.1. Аналіз динаміки та структури іноземних інвестицій в Україні в 2021-2025 роках	18
2.2. Оцінка фінансового впливу іноземних інвестицій на соціально- економічний розвиток України	23
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	31
3.1. Зарубіжний досвід стимулювання іноземного інвестування	31
3.2. Удосконалення державної політики щодо залучення іноземних інвестицій в Україні	36
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48

ВСТУП

В умовах глобалізації світової економіки та посилення міжнародної конкуренції за інвестиційні ресурси особливого значення для економічного розвитку держав набуває залучення іноземних інвестицій. Прямі іноземні інвестиції є важливим джерелом фінансових ресурсів, що сприяють модернізації виробництва, впровадженню інноваційних технологій, створенню нових робочих місць, розвитку експортного потенціалу та підвищенню конкурентоспроможності національної економіки.

Для України питання залучення іноземних інвестицій є особливо актуальним в сучасних умовах воєнного стану, євроінтеграційних процесів та необхідності відновлення економіки держави. Внаслідок військової агресії російської федерації значна частина виробничих потужностей та об'єктів інфраструктури була пошкоджена або зруйнована, що потребує значних фінансових ресурсів для відбудови. За таких умов іноземні інвестиції можуть стати одним із ключових джерел фінансування відновлення економіки та забезпечення її довгострокового зростання.

Незважаючи на наявність значного економічного потенціалу, вигідного географічного положення, кваліфікованої робочої сили та перспектив розвитку окремих галузей, Україна продовжує стикатися з низкою проблем у сфері залучення іноземного капіталу. Серед них – недостатній рівень інвестиційної привабливості, воєнні ризики, недосконалість окремих елементів нормативно-правового регулювання та необхідність подальшого вдосконалення механізмів державної підтримки інвесторів. У зв'язку із цим дослідження теоретичних засад, сучасного стану, проблем та перспектив залучення іноземних інвестицій в економіку України є актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних основ іноземного інвестування, аналіз сучасного стану та тенденцій залучення іноземних

інвестицій в економіку України, оцінка їх впливу на соціально-економічний розвиток держави та розробка пропозицій щодо підвищення ефективності державної політики у сфері залучення іноземного капіталу.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- визначити економічну сутність, класифікацію та роль іноземних інвестицій;
- дослідити нормативно-правове забезпечення іноземного інвестування в Україні;
- зробити аналіз динаміки та структури іноземних інвестицій в Україну в 2021-2025 роках;
- оцінити вплив іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток України;
- вивчити зарубіжний досвід стимулювання іноземного інвестування;
- визначити шляхи удосконалення державної політики щодо залучення іноземних інвестицій в Україну.

Об'єктом дослідження є процес залучення та використання іноземних інвестицій в економіку України.

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, механізмів, інструментів та напрямів державного регулювання, пов'язаних із залученням іноземних інвестицій та їх впливом на соціально-економічний розвиток України.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Теоретичною основою дослідження стали методи теоретичного узагальнення, які застосовувалися для вивчення сутності іноземних інвестицій, їх видів та особливостей функціонування.

За допомогою статистичного методу, аналізу та синтезу здійснено аналіз динаміки та структури іноземних інвестицій в Україні за 2021–2025 роки. Методи порівняння та групування застосовувалися під час оцінки галузевої та географічної структури іноземних інвестицій. Економіко-

аналітичний метод використовувався для оцінки впливу іноземних інвестицій на основні макроекономічні показники розвитку України.

Графічний метод застосовувався для наочного відображення результатів дослідження у вигляді таблиць, схем та діаграм. На основі системного підходу були сформульовані пропозиції щодо вдосконалення державної політики у сфері залучення іноземних інвестицій.

Інформаційну базу дипломної роботи становлять законодавчі та нормативно-правові акти України, міжнародні угоди у сфері інвестування, офіційні статистичні матеріали органів державної влади, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, а також аналітичні матеріали міжнародних організацій.

У процесі дослідження використано дані Національного банку України, Державної служби статистики України, Міністерства економіки України. Використання зазначених джерел забезпечило достовірність, об'єктивність та актуальність результатів дослідження, що дозволило комплексно оцінити сучасний стан іноземного інвестування в Україні та визначити перспективні напрями його розвитку.

Загальний обсяг роботи – 51 сторінка. У тому числі - 4 таблиці, 4 малюнки. Список літератури включає 33 джерела.

1 РОЗДІЛ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ

1.1. Економічна сутність, класифікація та роль іноземних інвестицій

В умовах глобалізації світової економіки іноземні інвестиції є одним із ключових факторів економічного розвитку держав. Вони забезпечують приплив фінансових ресурсів, сприяють модернізації виробництва, впровадженню новітніх технологій, створенню робочих місць та підвищенню конкурентоспроможності національної економіки. Для країн із трансформаційною економікою, до яких належить Україна, іноземні інвестиції відіграють особливо важливу роль, оскільки дозволяють компенсувати дефіцит внутрішніх інвестиційних ресурсів та стимулювати структурні зміни в економіці.

Відповідно до законодавства України, іноземними інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [22]. До таких цінностей належать: грошові кошти, рухоме та нерухоме майно, цінні папери, корпоративні права, права інтелектуальної власності, а також інші активи, що мають економічну цінність.

У науковій літературі іноземні інвестиції розглядаються як довгострокове вкладення капіталу іноземними суб'єктами господарювання, державами або міжнародними організаціями в економіку іншої країни з метою отримання доходу та встановлення економічних зв'язків [15, с. 35]. При цьому іноземні інвестиції виступають не лише джерелом фінансування, але й інструментом передачі технологій, управлінського досвіду та інновацій.

Економічна сутність іноземного інвестування проявляється через його функції. Насамперед воно виконує: 1) ресурсну функцію, забезпечуючи додаткові фінансові ресурси для розвитку підприємств та галузей економіки. 2) Стимулююча функція полягає у посиленні конкуренції та підвищенні ефективності виробництва. 3) Інноваційна функція сприяє впровадженню сучасних технологій та підвищенню продуктивності праці. 4) Соціальна функція реалізується через створення нових робочих місць, підвищення рівня зайнятості населення та зростання доходів.

У сучасних умовах іноземні інвестиції є важливим елементом міжнародного руху капіталу, який забезпечує інтеграцію національних економік у світове господарство та сприяє розвитку міжнародного економічного співробітництва.

Іноземний капітал може надходити до країни у різних формах, що відрізняються за механізмом вкладення, цілями інвестора та характером впливу на економіку країни-реципієнта [17, с. 96].

Однією з основних форм іноземного капіталу є підприємницький капітал, який передбачає безпосередню участь інвестора у господарській діяльності підприємства. Такі інвестиції спрямовуються на створення нових підприємств, придбання частки в існуючих компаніях або розширення виробничих потужностей.

Іншою формою є позичковий капітал, який надається у вигляді кредитів, позик або фінансової допомоги. На відміну від підприємницького капіталу, позичковий не передбачає участі кредитора в управлінні підприємством і повертається разом із визначеним відсотком.

За формою здійснення іноземні інвестиції можуть бути:

- 1) грошовими;
- 2) майновими;
- 3) інтелектуальними;
- 4) фінансовими;
- 5) реінвестиціями.

Класифікація іноземних інвестицій за різними ознаками зображена на мал. 1.1.

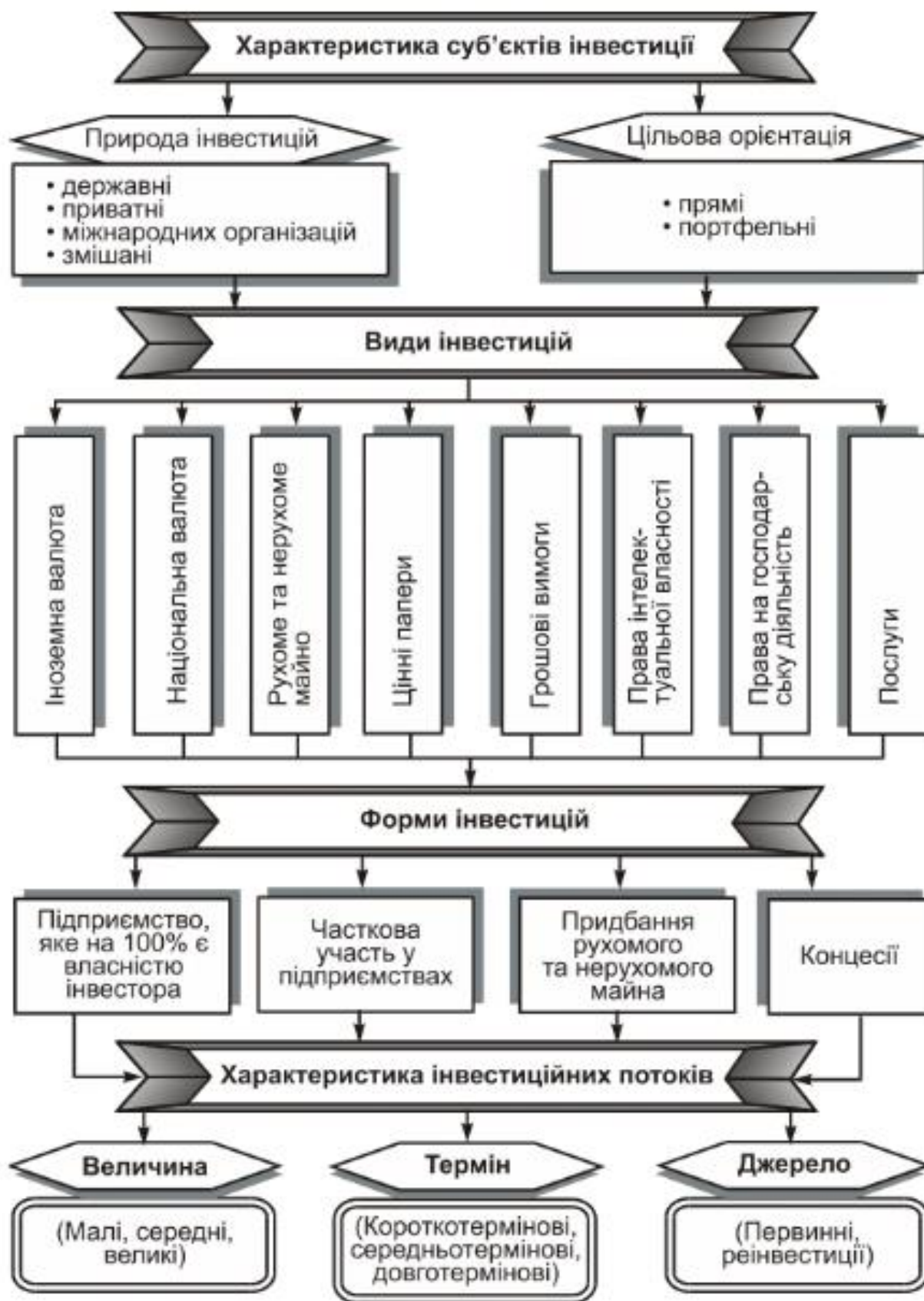

Рис. 1.1. Класифікація іноземних інвестицій за різними ознаками [14, с. 23]

Грошові інвестиції здійснюються у вигляді внесення коштів в іноземній валюті. Майнові інвестиції включають обладнання, транспортні засоби, будівлі, споруди та інші матеріальні активи. Інтелектуальні інвестиції представлені патентами, ліцензіями, торговельними марками, ноу-хау та іншими об'єктами інтелектуальної власності.

Залежно від джерел походження розрізняють приватний та державний іноземний капітал. Приватний капітал формується за рахунок ресурсів транснаціональних корпорацій, банків, інвестиційних фондів та окремих інвесторів. Державний капітал надходить через міждержавні угоди, міжнародні фінансові організації або офіційну допомогу розвитку.

Особливе місце займає капітал міжнародних фінансових організацій, який надходить від таких інституцій, як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд та Європейський банк реконструкції та розвитку []. Такі ресурси спрямовуються на підтримку структурних реформ, розвиток інфраструктури та реалізацію інвестиційних проєктів.

Найбільш поширеною класифікацією міжнародного руху капіталу є поділ іноземних інвестицій на прямі та портфельні.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) являють собою вкладення капіталу, що забезпечують інвестору довгостроковий економічний інтерес та можливість контролювати або суттєво впливати на діяльність підприємства. Відповідно до міжнародної практики, прямими вважаються інвестиції, якщо інвестор володіє не менше ніж 10 % статутного капіталу підприємства [18, с. 8].

До основних форм прямих іноземних інвестицій належать:

- 1) створення підприємств зі 100 % іноземним капіталом;
- 2) створення спільних підприємств;
- 3) придбання частки в існуючих підприємствах;
- 4) реінвестування прибутку;
- 5) внутрішньокорпоративне кредитування.

Основною перевагою ПІІ є довгостроковий характер їх впливу на економіку. Вони забезпечують надходження не лише фінансових ресурсів, але й сучасних технологій, управлінських компетенцій, маркетингових інструментів та доступу до міжнародних ринків збуту.

Портфельні іноземні інвестиції передбачають придбання цінних паперів без отримання контролю над підприємством. Основною метою таких інвестицій є отримання доходу від зміни вартості активів або виплати дивідендів та відсотків.

До портфельних інвестицій належать:

- 1) акції компаній;
- 2) облігації;
- 3) інвестиційні сертифікати;
- 4) державні цінні папери;
- 5) інші фінансові інструменти.

На відміну від прямих інвестицій, портфельні характеризуються високою мобільністю та можуть швидко переміщуватися між країнами залежно від економічної кон'юнктури. Це робить їх більш чутливими до фінансових криз та політичної нестабільності [11, с. 75].

Порівняння прямих і портфельних інвестицій свідчить, що саме прямі інвестиції забезпечують найбільший позитивний вплив на економічний розвиток країни, оскільки сприяють створенню нових виробництв та модернізації економіки. Водночас портфельні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку фондового ринку та забезпеченні ліквідності фінансової системи.

За джерелами іноземні інвестиції бувають:

- державні;
- приватні;
- кошти міжнародних організацій;
- змішані джерела інвестування.

Іноземні інвестиції є одним із найважливіших чинників економічного зростання. Їхній вплив проявляється на макроекономічному та мікроекономічному рівнях.

На макроекономічному рівні іноземні інвестиції сприяють збільшенню валового внутрішнього продукту, розширенню виробничого потенціалу держави, зростанню експорту та покращенню платіжного балансу. Вони забезпечують приплив валютних ресурсів, що позитивно впливає на стабільність національної валюти та розвиток фінансової системи.

На мікроекономічному рівні інвестиції сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємств через модернізацію обладнання, впровадження нових технологій та вдосконалення систем управління. Підприємства з іноземним капіталом часто демонструють вищі показники продуктивності праці та конкурентоспроможності.

Важливим наслідком залучення іноземного капіталу є трансфер технологій. Міжнародні корпорації впроваджують сучасні виробничі процеси, цифрові технології та інноваційні підходи до управління, що сприяє підвищенню технологічного рівня національної економіки.

Крім економічного ефекту, іноземні інвестиції мають значний соціальний вплив. Створення нових підприємств забезпечує додаткову зайнятість населення, сприяє підвищенню рівня доходів та розвитку людського капіталу. Одночасно відбувається підвищення кваліфікації працівників через впровадження сучасних стандартів роботи.

Для України залучення іноземних інвестицій має особливе значення в умовах післявоєнного відновлення економіки. Значні обсяги капіталовкладень необхідні для відбудови інфраструктури, модернізації промисловості, розвитку енергетики та впровадження інноваційних технологій. Саме тому формування сприятливого інвестиційного клімату та забезпечення захисту прав інвесторів є одним із пріоритетних напрямів державної економічної політики.

Таким чином, іноземні інвестиції виступають важливим інструментом економічного розвитку, що забезпечує приплив фінансових ресурсів, стимулює інноваційну діяльність, підвищує конкурентоспроможність економіки та сприяє інтеграції країни у світовий економічний простір.

1.2. Нормативно-правове забезпечення іноземного інвестування в Україні

Ефективне залучення іноземних інвестицій є одним із важливих чинників економічного розвитку держави, модернізації виробництва та інтеграції країни до світового економічного простору. Водночас, активність іноземних інвесторів значною мірою залежить від рівня правового захисту їхніх інтересів та стабільності нормативно-правового середовища. Саме тому формування сучасної законодавчої бази та створення дієвого механізму державних гарантій є необхідними умовами забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні.

Розглянемо основні правові акти, які регулюють режим іноземного інвестування в Україні. Основою правового регулювання іноземних інвестицій є Конституція України, яка гарантує рівність усіх суб'єктів права власності перед законом, захист прав власності та свободу підприємницької діяльності [13]. Конституційні положення створюють фундамент для формування інвестиційної політики держави та визначають загальні принципи функціонування економічної системи.

Основним нормативно-правовим актом у сфері іноземного інвестування є Закон України «Про режим іноземного інвестування» [23]. Цей закон визначає види іноземних інвестицій, форми їх здійснення, права та обов'язки іноземних інвесторів, порядок державної реєстрації інвестицій, а також гарантії захисту інвестиційної діяльності. Закон встановлює принцип національного режиму інвестиційної діяльності, відповідно до якого іноземні

інвестори користуються правами та несуть обов'язки на рівні з українськими суб'єктами господарювання, за винятком випадків, передбачених законодавством.

Важливе значення має Закон України «Про інвестиційну діяльність» [22], який визначає загальні правові, економічні та соціальні умови здійснення інвестиційної діяльності на території України. Документ регулює порядок здійснення інвестицій, права та обов'язки інвесторів, а також механізми державного регулювання інвестиційних процесів.

Суттєву роль у регулюванні іноземного інвестування відіграє Господарський кодекс України [6]. У ньому визначено правові засади господарської діяльності за участю іноземного капіталу, порядок створення підприємств з іноземними інвестиціями та особливості їх функціонування.

Важливим елементом правового забезпечення інвестиційної діяльності є Податковий кодекс України [20], який встановлює систему оподаткування суб'єктів господарювання, у тому числі підприємств з іноземними інвестиціями. Від прозорості податкової системи та рівня податкового навантаження значною мірою залежить інвестиційна привабливість держави.

Особливе значення для стимулювання інвестиційних процесів має Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» [21]. Закон передбачає можливість надання державної підтримки великим інвестиційним проєктам шляхом податкових та митних пільг, забезпечення інженерно-транспортної інфраструктури та інших форм сприяння інвесторам. Саме цей закон став основою реалізації програми так званих «інвестиційних нянь», спрямованої на залучення масштабних інвестицій в економіку країни.

У сучасних умовах значна увага приділяється також гармонізації українського законодавства із законодавством Європейського Союзу. Це пов'язано з виконанням положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та необхідністю створення прозорого й передбачуваного інвестиційного середовища відповідно до європейських стандартів.

Таким чином, законодавча база іноземного інвестування в Україні є досить розгалуженою та охоплює широкий спектр нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання інвестиційної діяльності та забезпечення захисту інтересів інвесторів.

Одним із ключових факторів залучення іноземного капіталу є наявність ефективних державних гарантій захисту інвестицій. Інвестори приймають рішення про вкладення коштів, виходячи не лише з економічної доцільності проєкту, а й з рівня правової безпеки та можливості захисту своїх майнових прав.

Українське законодавство передбачає систему гарантій, спрямованих на забезпечення стабільності умов інвестиційної діяльності. Насамперед іноземним інвесторам гарантується національний режим інвестиційної діяльності. Це означає, що вони мають рівні права з вітчизняними інвесторами та не можуть зазнавати дискримінації за ознакою походження капіталу.

Важливою гарантією є захист від примусових вилучень інвестицій. Законодавством встановлено, що іноземні інвестиції не підлягають націоналізації. Реквізиція інвестицій допускається лише у виняткових випадках, передбачених законом, зокрема під час стихійних лих, надзвичайних ситуацій або в інтересах суспільства. У таких випадках інвестору гарантується своєчасна та адекватна компенсація завданих збитків [22].

Особливе значення має гарантія компенсації та відшкодування збитків. У разі заподіяння іноземному інвестору шкоди внаслідок дій або бездіяльності державних органів він має право на повне відшкодування завданих збитків, включаючи втрачену вигоду [21].

Однією з найважливіших гарантій для іноземних інвесторів є право на безперешкодне повернення інвестицій та отриманих доходів. Після сплати податків та інших обов'язкових платежів інвестори мають можливість вільно

переводити за кордон прибутки, дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від інвестиційної діяльності.

Додатковою гарантією є стабільність законодавства. Якщо після здійснення інвестиції законодавство змінюється та погіршує умови діяльності інвестора, він має право протягом певного періоду застосовувати норми законодавства, які діяли на момент здійснення інвестиції.

Важливим елементом захисту прав інвесторів є можливість звернення до міжнародного арбітражу. Якщо спір між інвестором та державою не може бути вирішений у національних судах, сторони можуть використовувати міжнародні механізми врегулювання інвестиційних спорів.

Попри наявність законодавчих гарантій, в Україні все ще існують проблеми, які негативно впливають на інвестиційний клімат. Серед них – корупція, недостатня ефективність судової системи, тривалість судових процедур, регуляторні ризики та наслідки воєнних дій. Саме тому подальше вдосконалення механізмів захисту прав інвесторів залишається одним із пріоритетних напрямів державної політики.

Важливу роль у забезпеченні сприятливого інвестиційного клімату відіграють міжнародні договори та угоди, учасником яких є Україна. Вони встановлюють додаткові гарантії захисту інвесторів та сприяють розвитку міжнародного економічного співробітництва.

Одним із найважливіших міжнародних документів є Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами, прийнята в рамках Міжнародного центру з урегулювання інвестиційних спорів (ICSID). Участь України в цій конвенції дозволяє іноземним інвесторам звертатися до міжнародного арбітражу для захисту своїх прав [26].

Значне місце займають двосторонні угоди про взаємне сприяння та захист інвестицій. Україна уклала такі угоди з багатьма державами світу, серед яких Німеччина, Франція, Польща, Велика Британія, США, Канада, Японія та інші країни. Ці угоди передбачають гарантії справедливого режиму

інвестування, захист від експропріації, право на компенсацію збитків та можливість міжнародного арбітражного розгляду спорів.

Важливим етапом розвитку міжнародного інвестиційного співробітництва стало підписання та реалізація Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [28]. Документ передбачає поступову інтеграцію України до європейського економічного простору, адаптацію законодавства до норм ЄС та покращення умов для ведення бізнесу.

Суттєве значення мають також угоди про уникнення подвійного оподаткування. Їх головною метою є усунення ситуацій, коли доходи інвестора оподатковуються одночасно в країні походження капіталу та країні його розміщення. Наявність таких угод сприяє підвищенню інвестиційної привабливості України та зменшує податкові ризики для іноземних інвесторів.

В умовах європейської інтеграції особливого значення набуває співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями. Реалізація спільних проєктів із міжнародними інституціями забезпечує не лише фінансову підтримку, а й сприяє впровадженню сучасних стандартів корпоративного управління, прозорості та ефективності інвестиційної діяльності.

Отже, відповідно до законодавства України, іноземними інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. За формою здійснення іноземні інвестиції можуть бути: грошовими, майновими, інтелектуальними, фінансовими, реінвестиціями.

Найбільш поширеною класифікацією міжнародного руху капіталу є поділ іноземних інвестицій на прямі та портфельні. Прямі іноземні інвестиції є вкладенням капіталу, що забезпечують інвестору довгостроковий економічний інтерес та можливість контролювати або суттєво впливати на діяльність підприємства.

Портфельні іноземні інвестиції передбачають придбання цінних паперів без отримання контролю над підприємством. Основною метою таких інвестицій є отримання доходу від зміни вартості активів або виплати дивідендів та відсотків. До портфельних інвестицій належать: акції, облігації, інвестиційні сертифікати, державні цінні папери, інші фінансові інструменти.

Іноземні інвестиції виступають важливим інструментом економічного розвитку, що забезпечує приплив фінансових ресурсів, стимулює інноваційну діяльність, підвищує конкурентоспроможність економіки та сприяє інтеграції країни у світовий економічний простір. Разом з інвестиціями в країну приходить новий досвід підприємництва, нові технології, створюються робочі місця.

Нормативно-правове забезпечення іноземного інвестування в Україні формується під впливом як національного законодавства, так і міжнародних зобов'язань держави. Наявна система правового регулювання містить широкий спектр гарантій захисту іноземних інвесторів та відповідає загальновизнаним міжнародним стандартам. Водночас подальше вдосконалення законодавства, зміцнення інституційної спроможності держави та гармонізація нормативно-правової бази з європейськими вимогами залишаються важливими передумовами підвищення інвестиційної привабливості України та активізації припливу іноземного капіталу.

2 РОЗДІЛ

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

2.1. Аналіз динаміки та структури іноземних інвестицій в Україні в 2021-2025 роках

Іноземні інвестиції є важливим джерелом фінансування економічного розвитку країни, модернізації виробництва та впровадження інновацій. Для України залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ) має особливе значення в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки. Динаміка інвестиційних надходжень у 2021–2025 роках характеризувалася значними коливаннями під впливом військових, економічних та політичних факторів.

Зробимо аналіз обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій до економіки України.

У 2021 році економіка України демонструвала відновлення після пандемії COVID-19, що позитивно вплинуло на інвестиційну активність. Однак повномасштабне вторгнення російської федерації у 2022 році суттєво погіршило інвестиційний клімат та призвело до скорочення надходжень іноземного капіталу. Незважаючи на складні умови, у 2023–2025 роках спостерігалось поступове відновлення інвестиційної активності завдяки підтримці міжнародних партнерів та адаптації бізнесу до нових умов господарювання.

Аналіз динаміки обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій до економіки України за 2021- 2025 роки представлено у таблиці 2.1. Розглянемо в аналізі обсяги прямих інвестицій, абсолютну їх зміну рік до року та відносний приріст у відсотках до попереднього року.

Таблиця 2.1

Аналіз динаміки надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну
у 2021 – 2025 роках

Рік	Обсяги прямих іноземних інвестицій, млн. дол. США	Абсолютна зміна, млн. дол. США	Темп приросту, %
1	2	3	4
2021	6687	-	-
2022	1152	-5535	-82,7
2023	4247	+3095	+268,7
2024	3329	-918	-21,6
2025	2602	-727	-21,8
Разом	18017		

Джерело: розраховано автором на основі [16, 24, 25].

Аналіз даних таблиці свідчить, що у 2021 році обсяг надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну досяг майже 6,7 млрд. дол. США. У 2022 році через початок повномасштабної війни проти України показник скоротився більш ніж у п'ять разів або на 5535 млн. дол. США, з 6687 млн. дол. США до 1152 млн. дол. США. У 2023 році спостерігалось часткове відновлення інвестиційної активності, коли обсяг ПІІ зріс до 4,2 млрд. дол. США. У 2024 – 2025 роках відбулося певне уповільнення інвестиційних процесів, їх щорічне зменшення, що було пов'язано зі збереженням значних воєнних ризиків та невизначеністю щодо термінів завершення війни.

Загалом, за 5 років з 2021 по 2025 роки в Україну надійшло 18 млрд. дол. іноземних інвестицій.

На рис. 2.1. розглянемо динаміку обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій до економіки України за 2021- 2025 роки.

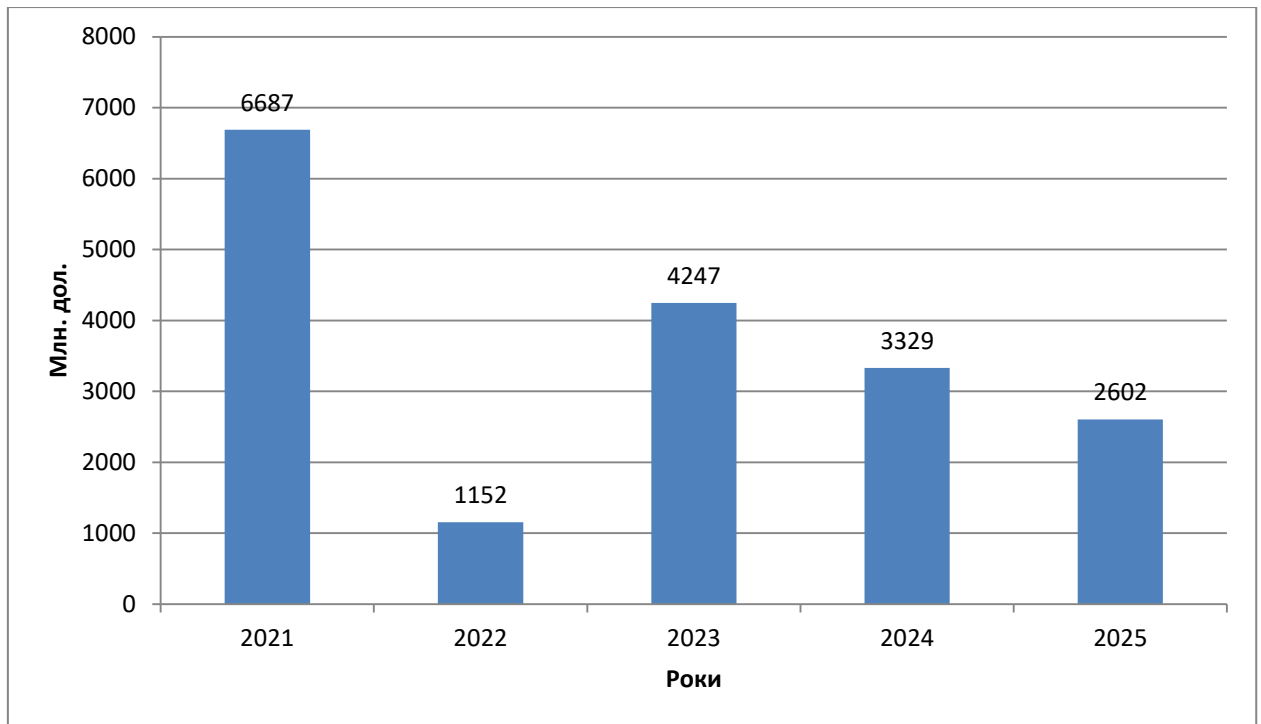

Рис. 2.1. Динаміка обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій до економіки України за 2021- 2025 роки [16, 24]

Тепер перейдемо до галузевого аналізу прямих іноземних інвестицій до економіки України. Галузевий розподіл іноземних інвестицій характеризує напрями вкладення капіталу та дозволяє визначити найбільш привабливі для інвесторів сфери економіки. Протягом останніх років найбільша частка іноземного капіталу концентрувалася у промисловості, фінансовому секторі, торгівлі, сфері інформаційних технологій та операціях з нерухомістю.

Промисловість традиційно залишається найбільш привабливою сферою для іноземних інвесторів. Значна частина інвестицій спрямовується у переробну промисловість, металургію, харчову промисловість та енергетику. В останні роки також спостерігається зростання інтересу до ІТ-сектору та телекомунікацій, що пов'язано з високим рівнем цифровізації економіки України та розвитком експортно орієнтованих послуг.

Галузевий розподіл іноземних інвестицій по секторах економіки України представлено на мал.. 2.2.

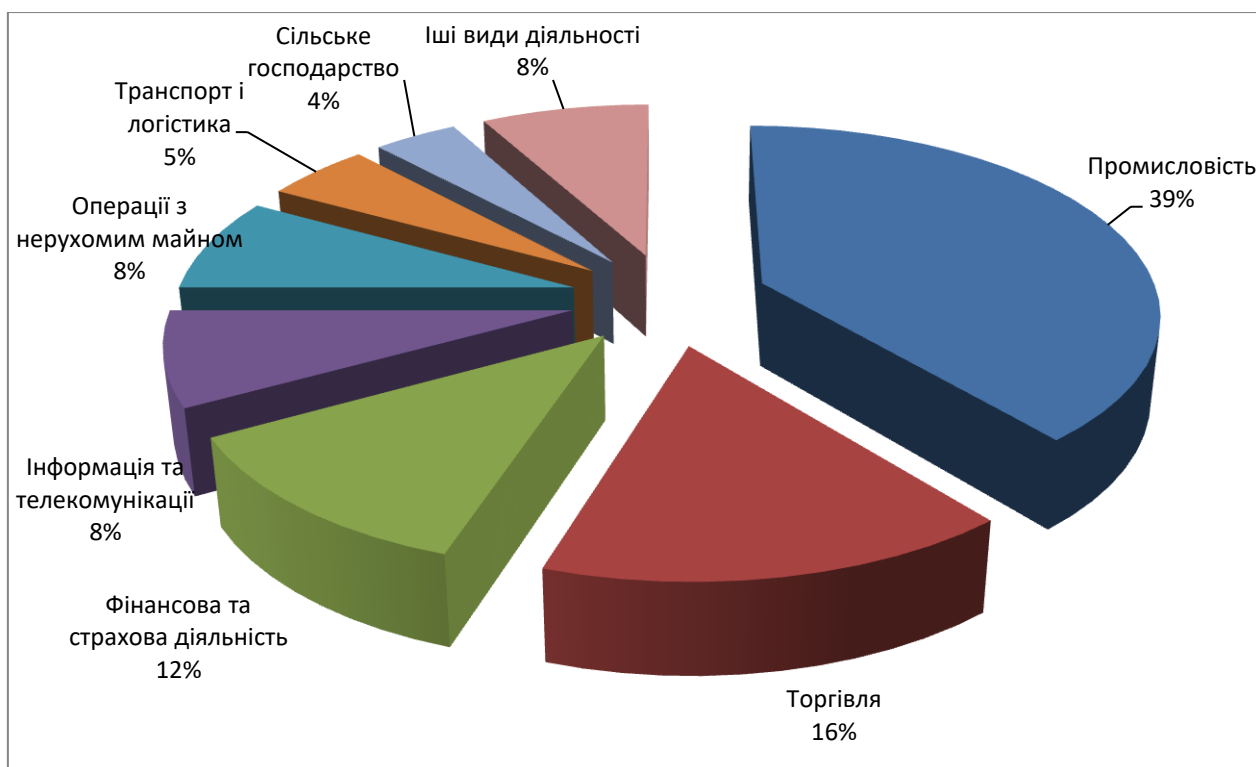

Рис. 2.2. Галузевий розподіл іноземних інвестицій по секторах економіки України за 2025 рік [16, 24]

Як можна побачити з малюнка 2.2., найбільші інвестиції у 2025 році були у промисловість – 39 %.

У торгівлю було інвестовано 16 % усіх прямих іноземних інвестицій.

У фінансову та страхову діяльність було інвестовано 12 % усіх прямих іноземних інвестицій.

У інформацію та телекомунікацію було інвестовано 8 % усіх прямих іноземних інвестицій.

У операції з нерухомим майном було інвестовано 8 % усіх прямих іноземних інвестицій.

У транспорт і логістику було інвестовано 5 % усіх прямих іноземних інвестицій.

У сільське господарство було інвестовано 4 % усіх прямих іноземних інвестицій.

У інші види діяльності було інвестовано 8 % усіх прямих іноземних інвестицій.

Важливою характеристикою інвестиційного процесу є географічна структура надходжень іноземного капіталу. Основними інвесторами України традиційно виступають країни Європейського Союзу, які забезпечують понад дві третини загального обсягу накопичених прямих іноземних інвестицій.

На малюнку 2.3. розглянемо аналіз структури прямих іноземних інвестицій в економіку України у 2025 році за географічною ознакою.

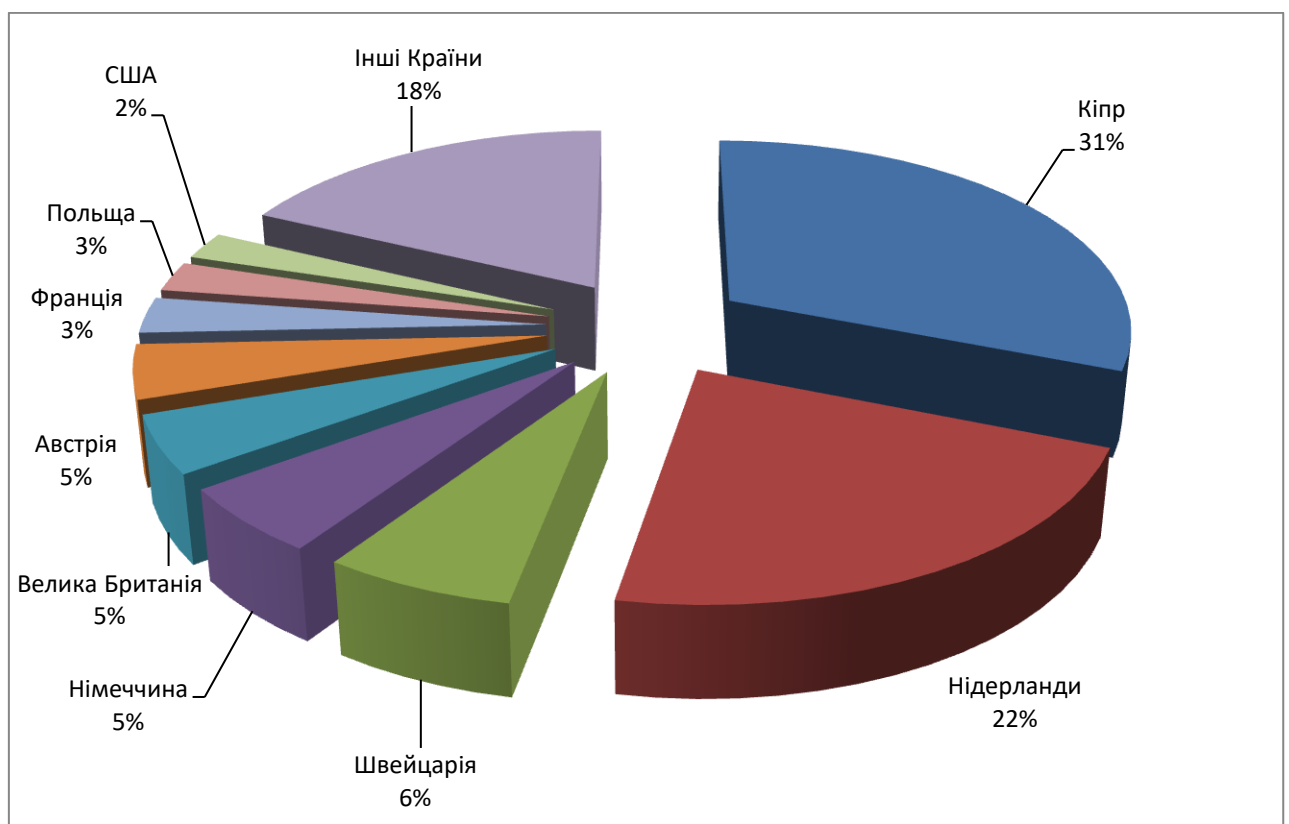

Рис. 2.3. Основні країни - інвестори в економіку України у 2025 році[16, 24]

Як свідчать дані малюнку 2.3, найбільшими інвесторами в економіку України залишаються Кіпр, який забезпечує 31 % інвестицій та Нідерланди, які надсилають 22 % інвестицій. Значна частина інвестицій з цих країн пов'язана з використанням міжнародних фінансових центрів у них, та використанням механізмів реінвестування українського капіталу. Серед країн

Європи вагомі позиції також займають Швейцарія (6 %), Німеччина (5 %), Велика Британія (5 %), Австрія (5 %), Франція (3 %) та Польща (3 %).

У сучасних умовах особливого значення набувають інвестиції міжнародних фінансових організацій та інституцій розвитку, які забезпечують фінансування проєктів відновлення інфраструктури, енергетики та цифрової трансформації економіки України. У 2024–2025 роках спостерігалось зростання участі міжнародних фінансових установ у реалізації великих інвестиційних проєктів.

Отже, аналіз динаміки та структури іноземних інвестицій в Україні у 2021–2025 роках свідчить про значний вплив воєнних подій на інвестиційну активність. Незважаючи на суттєве скорочення надходжень у 2022 році, економіка України демонструє поступове відновлення інтересу іноземних інвесторів. Найбільш привабливими для вкладення капіталу залишаються промисловість, торгівля, фінансовий сектор та ІТ-галузь, тоді як основними інвесторами виступають країни Європейського Союзу. Подальше зростання обсягів іноземних інвестицій залежатиме від стабілізації безпекової ситуації, проведення структурних реформ та реалізації програм післявоєнного відновлення держави.

2.2. Оцінка фінансового впливу іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток України

Іноземні інвестиції є одним із найважливіших чинників економічного розвитку держави, оскільки забезпечують залучення додаткових фінансових ресурсів, сприяють модернізації виробництва, впровадженню інновацій та підвищенню конкурентоспроможності національної економіки. Для України, яка впродовж останніх років функціонує в умовах воєнного стану та значних економічних викликів, іноземний капітал залишається важливим джерелом

відновлення господарської діяльності та забезпечення економічного зростання.

Вплив іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток країни проявляється через збільшення валового внутрішнього продукту (ВВП), створення нових робочих місць, підвищення продуктивності праці, розвиток експортного потенціалу, стимулювання інноваційної діяльності та покращення добробуту населення. Тому оцінка ефективності іноземного інвестування має важливе значення для формування державної інвестиційної політики.

Розглянемо, яким є вплив іноземних інвестицій на валовий внутрішній продукт України.

Одним із найважливіших показників економічного розвитку країни є валовий внутрішній продукт (ВВП). Іноземні інвестиції впливають на ВВП шляхом збільшення обсягів виробництва, створення нових підприємств, модернізації виробничих потужностей та підвищення ефективності використання ресурсів.

У 2021 році економіка України демонструвала позитивну динаміку розвитку після пандемії COVID-19. Обсяг прямих іноземних інвестицій становив близько 6,7 млрд. дол. США, що сприяло зростанню ВВП на 3,4 %. Однак у 2022 році через повномасштабне вторгнення російської федерації економіка України зазнала значних втрат, а реальний ВВП скоротився майже на 29 %. Водночас різко знизився приплив іноземного капіталу.

Поступова адаптація економіки до умов воєнного стану та міжнародна підтримка сприяли відновленню економічної активності у 2023–2025 роках. Іноземні інвестиції почали відігравати важливу роль у фінансуванні відбудови інфраструктури, розвитку енергетичного сектору та підтримці підприємницької діяльності.

Порівняємо динаміку надходжень прямих іноземних інвестицій та ВВП України у 2021–2025 рр. у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка надходжень прямих іноземних інвестицій
та ВВП України у 2021–2025 рр.

Рік	Прямі іноземні інвестиції, млрд. дол.. США	Реальний приріст ВВП, %
1	2	3
2021	6,7	3,4
2022	1,2	-28,8
2023	4,3	5,3
2024	3,3	3,6
2025	2,6	3,0

Джерело: [16, 24].

Аналіз даних таблиці свідчить про наявність прямої залежності між інвестиційною активністю та темпами економічного зростання. Збільшення надходжень іноземного капіталу створює передумови для розширення виробництва, впровадження нових технологій та збільшення обсягів внутрішнього і зовнішнього попиту.

Особливе значення для України мають інвестиції у виробничий сектор та інфраструктуру. За оцінками міжнародних експертів, кожен долар прямих іноземних інвестицій здатний генерувати мультиплікативний ефект у вигляді додаткового приросту валової доданої вартості та податкових надходжень.

Позитивний вплив іноземних інвестицій на ВВП проявляється також через підвищення продуктивності праці. Підприємства з іноземним капіталом, як правило, використовують сучасні технології, інноваційні методи управління та міжнародні стандарти виробництва, що забезпечує вищий рівень ефективності порівняно з багатьма національними підприємствами.

Таким чином, іноземні інвестиції є важливим фактором економічного зростання та відновлення України в умовах воєнного та післявоєнного розвитку.

Дослідимо вплив іноземних інвестицій на зайнятість населення в Україні (табл.. 2.3).

Важливим соціально-економічним наслідком залучення іноземних інвестицій є створення нових робочих місць та підвищення рівня зайнятості населення. Реалізація інвестиційних проєктів потребує залучення трудових ресурсів як на етапі будівництва виробничих об'єктів, так і під час їх подальшої експлуатації.

Підприємства з іноземним капіталом забезпечують робочі місця для сотень тисяч працівників в Україні. Найбільша кількість зайнятих зосереджена у промисловості, сфері послуг, торгівлі, транспорті та інформаційно-комунікаційних технологіях.

Таблиця 2.3

Вплив іноземних інвестицій на зайнятість населення України
у 2021 – 2025 роках

Показник	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6
Зайняте населення, млн.. осіб	15,6	12,9	13,7	14,1	14,4
Частка працівників на підприємствах з іноземним капіталом, %	8,5	8,0	8,4	8,8	9,0

Джерело: [16, 24].

Наведені дані свідчать, що скорочення інвестиційної активності у 2022 році супроводжувалося значним зростанням безробіття та зменшенням

кількості зайнятого населення на 2,7 млн. осіб. У наступні роки поступове відновлення інвестиційної діяльності позитивно вплинуло на ринок праці.

Особливістю підприємств з іноземними інвестиціями є вищий рівень оплати праці порівняно із середніми показниками по економіці. Такі підприємства зазвичай пропонують кращі умови праці, соціальні гарантії та можливості професійного розвитку.

Крім створення безпосередніх робочих місць, іноземні інвестиції генерують непрямий ефект зайнятості. Розвиток підприємств з іноземним капіталом стимулює діяльність постачальників сировини, транспортних компаній, будівельних організацій та інших суб'єктів господарювання, що також сприяє збільшенню зайнятості населення. Частка працівників на підприємствах з іноземним капіталом зросла за 4 роки на 1 %, що є позитивним впливом іноземних інвестицій.

Особливо важливу роль у сучасних умовах відіграють інвестиції у високотехнологічні галузі, які забезпечують створення робочих місць для висококваліфікованих фахівців та сприяють розвитку людського капіталу.

Таким чином, іноземні інвестиції позитивно впливають на ринок праці, сприяючи скороченню безробіття, підвищенню рівня зайнятості та покращенню якості трудових ресурсів.

Оцінимо тепер вплив іноземних інвестицій на експортний потенціал та інноваційну діяльність підприємницького сектору України (табл. 2.4).

Одним із найважливіших результатів залучення іноземних інвестицій є посилення експортного потенціалу держави. Більшість міжнародних компаній інтегрують свої українські підрозділи у глобальні виробничі ланцюги, що забезпечує вихід продукції на міжнародні ринки та розширення експортних можливостей країни.

Підприємства з іноземним капіталом здійснюють значну частку українського експорту, особливо у таких галузях, як машинобудування, металургія, агропромисловий комплекс, інформаційні технології та виробництво електротехнічної продукції.

Таблиця 2.4

Вплив іноземних інвестицій на експортну діяльність України

Рік	Експорт товарів і послуг, млрд. дол США	Частка підприємств з іноземним капіталом у експорті, %
1	2	3
2021	81,0	33,5
2022	57,1	31,0
2023	69,2	32,8
2024	74,5	34,0
2025	78,0	35,5

Джерело: [16, 24, 25].

Дані таблиці свідчать про те, що підприємства з іноземними інвестиціями забезпечують близько третини українського експорту. Це свідчить про їх важливу роль у формуванні валютних надходжень та покращенні платіжного балансу країни.

Крім розвитку експорту, іноземні інвестиції є потужним джерелом інноваційного розвитку економіки. Разом із капіталом до країни надходять сучасні технології, управлінські практики, цифрові рішення та міжнародний досвід ведення бізнесу.

Інноваційний вплив іноземних інвестицій проявляється через:

- впровадження нових виробничих технологій;
- автоматизацію та цифровізацію бізнес-процесів;
- розвиток науково-дослідної діяльності;
- підвищення кваліфікації персоналу;
- створення інноваційних продуктів та послуг;
- інтеграцію українських підприємств у глобальні ланцюги створення вартості.

Особливо динамічно інноваційні процеси розвиваються в ІТ - секторі, телекомунікаціях, фінансових технологіях, енергетиці та виробництві високотехнологічної продукції. Завдяки залученню іноземного капіталу українські підприємства отримують доступ до новітніх технологічних рішень, що дозволяє підвищувати конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

У післявоєнний період роль іноземних інвестицій у розвитку інноваційної економіки суттєво зростатиме. Значна частина міжнародної допомоги та приватних інвестицій буде спрямована на модернізацію промисловості, розвиток цифрової інфраструктури, відновлюваної енергетики та впровадження сучасних екологічних технологій.

Отже, в результаті аналізу динаміки прямих іноземних інвестицій за 5 років з 2021 по 2025 роки, визначено, що в Україну надійшло 18 млрд. дол. іноземних інвестицій. Найбільше інвестицій надійшло у 2021 році – 6,7 млрд. дол., США, а найменше – у 2022 році – 1,2 млрд. дол., США у зв'язку із початком війни. Незважаючи на складні умови, у 2023–2025 роках спостерігалось поступове відновлення інвестиційної активності завдяки підтримці міжнародних партнерів та адаптації бізнесу до нових умов господарювання.

У 2025 році промисловість традиційно залишається найбільш привабливою сферою для іноземних інвесторів (39 % усіх інвестицій). Значна частина інвестицій спрямовується у торгівлю (22 %), фінансову та страхову діяльність (12 %). В останні роки також спостерігається зростання інтересу до ІТ-сектору та телекомунікацій (8 %), що пов'язано з високим рівнем цифровізації економіки України та розвитком експортно орієнтованих послуг.

Найбільшими інвесторами в економіку України залишаються Кіпр, який забезпечує 31 % інвестицій та Нідерланди, які надсилають 22 % інвестицій. Значна частина інвестицій з цих країн пов'язана з використанням міжнародних фінансових центрів у них, та використанням механізмів

реінвестування українського капіталу. Серед країн Європи вагомі позиції також займають Швейцарія (6 %), Німеччина (5 %), Велика Британія (5 %), Австрія (5 %), Франція (3 %) та Польща (3 %).

Проведений аналіз свідчить про наявність прямої залежності між інвестиційною активністю та темпами економічного зростання. Збільшення надходжень іноземного капіталу створює передумови для розширення виробництва, впровадження нових технологій та збільшення обсягів внутрішнього і зовнішнього попиту.

Іноземні інвестиції здійснюють комплексний позитивний вплив на соціально-економічний розвиток України. Вони сприяють зростанню валового внутрішнього продукту, покращенню ситуації на ринку праці, розширенню експортного потенціалу та активізації інноваційної діяльності. Незважаючи на негативний вплив воєнних дій на інвестиційний клімат, іноземний капітал залишається одним із ключових ресурсів відновлення економіки та забезпечення її довгострокового розвитку.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

3.1. Зарубіжний досвід стимулювання іноземного інвестування

У сучасних умовах глобалізації міжнародний рух капіталу є одним із ключових факторів економічного розвитку держав. Країни світу активно конкурують за залучення іноземних інвестицій, оскільки вони забезпечують додаткові фінансові ресурси, сприяють створенню нових робочих місць, впровадженню інновацій та підвищенню конкурентоспроможності економіки. Особливий інтерес для України становить досвід країн Центральної та Східної Європи, які протягом останніх десятиліть успішно реалізували політику залучення іноземного капіталу та змогли забезпечити стійке економічне зростання.

Дослідження зарубіжного досвіду стимулювання іноземного інвестування дозволяє визначити найбільш ефективні інструменти державної підтримки інвесторів та можливості їх адаптації до українських умов, особливо в контексті післявоєнного відновлення економіки.

Розглянемо у цьому розділі досвід та практику країн Центральної та Східної Європи щодо залучення іноземних інвестицій.

Після переходу від планової до ринкової економіки країни Центральної та Східної Європи зіткнулися з необхідністю модернізації виробничої бази, оновлення інфраструктури та залучення фінансових ресурсів. Одним із головних джерел економічної трансформації стали прямі іноземні інвестиції.

Найбільш успішними прикладами залучення іноземного капіталу серед постсоціалістичних держав вважаються Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина та країни Балтії. Завдяки проведенню комплексних економічних

реформ цієї держави змогли створити сприятливий інвестиційний клімат і забезпечити стабільне зростання обсягів іноземного інвестування.

Польща є одним із найбільш успішних прикладів залучення іноземного капіталу в Центральній Європі. Важливими чинниками успіху стали макроекономічна стабільність, прозоре законодавство, членство в Європейському Союзі та активна державна підтримка інвесторів.

Для стимулювання інвестицій польський уряд створив спеціальні економічні зони, де інвестори отримували податкові пільги та спрощені адміністративні процедури. Значна увага приділялася розвитку інфраструктури та підготовці кваліфікованої робочої сили.

У результаті Польща змогла залучити значні обсяги інвестицій у автомобілебудування, машинобудування, електроніку та сферу бізнес-послуг. Сьогодні країна є одним із найбільших реципієнтів іноземного капіталу серед держав Центрально-Східної Європи [27].

Чехія активно використовувала політику інвестиційних стимулів, орієнтованих насамперед на високотехнологічні галузі економіки. Важливу роль відіграло державне агентство CzechInvest, яке супроводжує інвесторів на всіх етапах реалізації інвестиційних проєктів.

Чеський уряд запровадив систему податкових канікул, фінансових грантів на створення нових робочих місць та компенсацій витрат на професійне навчання персоналу. Така політика дозволила залучити великі транснаціональні корпорації у сфері автомобілебудування, електроніки та інформаційних технологій [27].

Успіх Словаччини значною мірою пов'язаний із проведенням податкової реформи та впровадженням єдиної ставки податку на прибуток підприємств. Додатково інвесторам надавалися державні субсидії на створення виробничих потужностей та нових робочих місць.

Завдяки цим заходам країна стала одним із найбільших виробників автомобілів на душу населення у світі. Провідні світові автомобільні

компанії розмістили свої виробничі підприємства саме на території Словаччини [31].

Угорщина однією з перших серед постсоціалістичних держав почала впроваджувати політику залучення іноземного капіталу. Влада активно використовувала механізми приватизації державних підприємств за участю іноземних інвесторів.

Крім того, країна запровадила систему податкових стимулів для інвесторів у високотехнологічні галузі та науково-дослідну діяльність. Це сприяло розвитку фармацевтичної промисловості, автомобілебудування та електроніки [31].

Естонія, Латвія та Литва зробили акцент на розвитку цифрової економіки, спрощенні регуляторних процедур та створенні прозорого бізнес-середовища.

Особливо показовим є досвід Естонії, де була створена одна з найбільш цифровізованих систем державного управління у світі. Завдяки цьому інвестори можуть реєструвати бізнес, отримувати дозволи та взаємодіяти з державними органами в електронній формі.

Високий рівень цифровізації та ефективна боротьба з корупцією дозволили країнам Балтії значно підвищити свою інвестиційну привабливість [32].

Світова практика свідчить, що успішне залучення іноземних інвестицій неможливе без застосування системи інвестиційних стимулів. Такі стимули спрямовані на зниження витрат інвесторів та мінімізацію ризиків реалізації інвестиційних проєктів.

У більшості іноземних країн використовуються такі групи стимулів щодо залучення іноземних інвестицій:

- 1) Податкові стимули.

Податкові пільги залишаються одним із найбільш поширених інструментів підтримки інвесторів. До них належать:

- зниження ставки податку на прибуток;

- податкові канікули;
- прискорена амортизація основних засобів;
- звільнення від сплати окремих податків;
- податкові кредити на інноваційну діяльність.

Наприклад, у Чехії та Словаччині інвестори можуть отримувати звільнення від податку на прибуток на строк до десяти років за умови реалізації масштабних інвестиційних проєктів.

2) Митні пільги.

Багато держав надають інвесторам можливість безмитного ввезення виробничого обладнання, комплектуючих та технологій.

Такі механізми дозволяють суттєво скоротити початкові витрати на реалізацію інвестиційних проєктів і стимулюють модернізацію виробництва.

3) Фінансові стимули.

Фінансова підтримка інвесторів може надаватися у формі:

- інвестиційних грантів;
- державних субсидій;
- компенсації витрат на створення робочих місць;
- компенсації витрат на навчання персоналу;
- пільгового кредитування.

У багатьох країнах ЄС широко використовуються регіональні грантові програми, спрямовані на стимулювання інвестицій у менш розвинені регіони.

4) Інфраструктурна підтримка.

Ефективним інструментом залучення інвесторів є створення індустріальних парків, технопарків та спеціальних економічних зон.

Держава забезпечує підведення комунікацій, будівництво доріг, енергетичної та логістичної інфраструктури, що значно знижує витрати бізнесу.

Саме такий механізм активно використовувався у Польщі та Чехії під час реалізації великих інвестиційних проєктів.

5) Інституційні механізми підтримки інвесторів.

Важливою складовою успішної інвестиційної політики є створення спеціалізованих інституцій, відповідальних за супровід інвесторів.

У більшості країн Центральної та Східної Європи функціонують національні агентства із залучення інвестицій, які виконують такі функції:

- консультування інвесторів;
- пошук інвестиційних майданчиків;
- супровід інвестиційних проєктів;
- координація взаємодії з органами влади;
- інформаційна підтримка бізнесу.

Концепція «єдиного інвестиційного вікна» значно спрощує процес реалізації інвестиційних проєктів та зменшує адміністративні бар'єри [33].

В останні роки особливого значення набуває цифровізація інвестиційних процедур. Електронні сервіси дозволяють скоротити терміни отримання дозволів, підвищити прозорість діяльності державних органів та знизити рівень корупційних ризиків.

Для України особливу цінність становить досвід країн Центральної та Східної Європи, які пройшли шлях економічної трансформації та інтеграції до європейського економічного простору.

З урахуванням міжнародної практики перспективними напрямками вдосконалення державної інвестиційної політики є:

- розвиток мережі індустріальних парків;
- розширення системи податкових стимулів для інвесторів;
- створення спеціальних економічних зон у пріоритетних регіонах;
- цифровізація процедур взаємодії бізнесу та держави;
- удосконалення судової системи та захисту прав власності;
- запровадження механізмів компенсації воєнних ризиків;
- розвиток інституцій супроводу інвесторів за принципом «єдиного вікна».

Особливо актуальним для України є використання польського досвіду створення індустріальних парків та чеської моделі підтримки

високотехнологічних інвестицій. У післявоєнний період саме ці інструменти можуть стати важливими чинниками залучення міжнародного капіталу для відбудови економіки.

Таким чином, зарубіжний досвід свідчить, що успішне залучення іноземних інвестицій потребує комплексного підходу, який поєднує макроекономічну стабільність, ефективне законодавство, податкові стимули, розвиток інфраструктури та високий рівень захисту прав інвесторів. Практика країн Центральної та Східної Європи демонструє, що послідовна державна політика у сфері інвестування здатна забезпечити значне зростання обсягів іноземного капіталу та прискорити соціально-економічний розвиток країни.

3.2. Удосконалення державної політики щодо залучення іноземних інвестицій в Україні

Іноземні прямі інвестиції (ПІІ) є одним із ключових драйверів економічного зростання, технологічного оновлення та інтеграції країни у глобальні ланцюги вартості. Для України, яка зазнає значних руйнувань через повномасштабну війну, залучення прямих іноземних інвестицій набуває стратегічного значення для відновлення інфраструктури, модернізації промисловості та забезпечення сталого розвитку.

За даними Національного банку України та міжнародних джерел, обсяги іноземних інвестицій в Україну залишаються низькими. У 2025 році чисті надходження ПІІ становили близько 2,6 млрд. дол. США, що на 22 % менше, ніж у 2024 році. У відсотках до ВВП показник коливається на рівні 1,2 %, що значно нижче за показники країн-сусідів — Польщі, Румунії та Болгарії. Накопичений запас ПІІ на душу населення в Україні також відстає від Молдови та інших кандидатів на вступ до ЄС [25].

Виявлено наступні основні причини низької інвестиційної активності в Україні:

- Високі ризики, пов'язані з безпекою (війна, геополітична нестабільність).
- Корупція та бюрократичні бар'єри.
- Недосконалість судової системи та захисту прав інвесторів.
- Нестача прозорих механізмів державно-приватного партнерства.
- Обмежена інфраструктура та енергетична вразливість.

Незважаючи на виклики, уряд України активно працює над покращенням інвестиційного клімату. Створено Національну раду з інвестицій при Президентові, агентство UkraineInvest (2016 р.), платформу Advantage Ukraine. Прийнято Закон «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями» (2020–2021 рр. із подальшими змінами), який передбачає пільги для проектів від 20 млн. євро. У 2025 році продовжуються реформи, зокрема запровадження механізмів screening ПІІ для національної безпеки [15, 25].

Удосконалення інвестиційної політики повинно бути комплексним і орієнтованим на зменшення ризиків, підвищення прозорості та створення конкурентних переваг порівняно з іншими країнами регіону.

В інвестиційній політиці важливо використати податкові та фінансові стимули як інструмент залучення інвестицій.

Податкові пільги є одним із найбільш дієвих інструментів стимулювання ПІІ, особливо в умовах поствоєнного відновлення. Україна вже має певний арсенал таких заходів, але їх потрібно розширювати та оптимізувати.

Перспективними податковими стимулами в сучасних умовах України можуть стати:

- Для інвестиційних проектів із значними інвестиціями (від 20 млн. євро): звільнення від ПДВ та митних платежів на імпорт нового обладнання

та комплектуючих; п'ятирічне звільнення від податку на прибуток підприємств (ПнП); місцеві пільги щодо земельного податку.

- Спеціальний режим Diia.City для IT-сектору: оподаткування виведеного капіталу за ставкою 9 % замість 18 % податку на прибуток; пільги на дивіденди; податкові кредити на інвестиції в стартапи [31].

- Нові ініціативи для промисловості: часткова компенсація капітальних інвестицій (30 – 70 % залежно від обсягу), звільнення від мит та ПДВ на обладнання, до 10 років пільг з ПнП для виробництв.

- Пільги для пріоритетних секторів: аграрний сектор, відновлювана енергетика, виробництво електротранспорту, оборонно-технологічний комплекс.

Пропонуємо наступні рекомендації щодо удосконалення інвестиційної політики та збільшення інвестицій в Україну:

- Розробити диференційовану систему пільг залежно від сектору та регіону (з пріоритетом для деокупованих та прифронтових територій).

- Запровадити механізми податкового кредитування та прискореної амортизації для зелених інвестицій та високотехнологічних проєктів.

- Укласти більше угод про уникнення подвійного оподаткування та активно просувати їх серед інвесторів з ЄС, США, Азії.

- Створити «інвестиційний фонд гарантій» для страхування політичних ризиків спільно з міжнародними партнерами.

Фінансові стимули доповнюють податкові. Це включає державні гарантії кредитів, субсидування відсоткових ставок, гранти на інфраструктуру (через Ukraine Investment Framework ЄС). Важливо забезпечити прозорість розподілу таких ресурсів через цифрові платформи на кшталт DREAM для управління державними інвестиціями.

Міжнародний досвід (Польща, Румунія, В'єтнам) показує, що комбінація податкових канікул із інфраструктурною підтримкою дозволяє збільшити ППІ на 20 - 50 % протягом 5 - 7 років [31].

Слабка інституційна спроможність в Україні є серйозним бар'єром. Багато інвесторів скаржаться на тривалі погодження, корупційні ризики та відсутність координації між органами влади.

Пропонуємо наступні удосконалення ключових інституцій:

- UkraineInvest: перетворити на повноцінне «єдине вікно» з розширеними повноваженнями. Агентство повинно надавати супровід проекту від ідеї до запуску (project management), включно з допомогою в отриманні дозволів, землі та підключеннях. Рекомендується збільшити штат експертів та інтегрувати AI для аналізу проектів.

- Diia.Business: розширити мережу центрів підтримки (в Україні та за кордоном), інтегрувати послуги для іноземних інвесторів (переклад, консультації з оподаткування). Платформа вже обслуговує мільйони користувачів і може стати основою для національної інвестиційної екосистеми.

- надати більше виконавчих повноважень Національній раді з інвестицій для швидкого вирішення системних проблем інвесторів.

- створення регіональних інвестиційних агенцій з єдиними стандартами обслуговування.

Наші пропозиції наступні:

- Запровадити систему KPI для державних органів, відповідальних за інвестиції (час обробки заявок, кількість реалізованих проектів).

- Розвиток державно-приватних партнерств (ДПП) з фокусом на інфраструктуру, енергетику та логістику.

- Посилення захисту прав інвесторів через незалежного омбудсмена з інвестиційних спорів та цифровий моніторинг скарг.

- Активне просування України на міжнародних майданчиках (форуми в Лондоні, Берліні, Давосі) з акцентом на успіхи (зростання Diia.City, оборонні технології).

Міжнародний досвід Сінгапуру, Ірландії та Польщі демонструє, що сильна інституційна підтримка («one-stop-shop») може значно підвищити конверсію потенційних інвестицій у реальні.

Як фактор конкурентоспроможності можемо запровадити цифровізацію інвестиційних процесів.

Цифрова трансформація є однією з найсильніших сторін України. Платформа «Дія» вже визнана світовим лідером у наданні державних послуг. Її розвиток безпосередньо впливає на інвестиційну привабливість.

Поточні досягнення в Дії-бізнес:

- Електронна реєстрація бізнесу за 10–15 хвилин.
- Diia.City — спеціальний правовий режим для ІТ з прозорими правилами.
- Цифрові сервіси для отримання дозволів, податкової звітності, земельних питань.
- Платформа DREAM для прозорого управління проектами відновлення [30].

Напрямами подальшої цифровізації в сфері інвестування модуть бути:

1. Створення єдиної інвестиційної онлайн-платформи (розширення Advantage Ukraine), де інвестор у режимі реального часу може:
 - Обрати проєкт або земельну ділянку.
 - Подати заявку на пільги.
 - Отримати статус проєкту та супровід.
 - Моніторити виконання зобов'язань сторін.
2. Інтеграція з системами ProZorro, електронного документообігу та Єдиним державним реєстром.
3. Використання блокчейну та AI для верифікації інвестицій, оцінки ризиків та прогнозування.
4. Цифровізація земельних відносин (повний кадастр, електронні аукціони) для спрощення доступу до землі.

5. Розвиток fintech та цифрових фінансових інструментів для інвестицій (краудфандинг, токенизація активів) [16].

Цифровізація знижує корупційні ризики, прискорює процеси та підвищує довіру інвесторів. За оцінками, повна цифрова трансформація інвестиційних процедур може збільшити ПІІ на 20–30%.

Для ефективного удосконалення інвестиційної політики пропонується:

- Прийняти оновлену Стратегію залучення інвестицій до 2035 року з чіткими цільовими показниками (щорічний ріст ПІІ до показника 5 – 7 % ВВП) у 2025 році).
- Посилити координацію з ЄС у межах Ukraine Facility та Ukraine Investment Framework (мобілізація до 40 млрд. євро).
- Розвивати кластери в пріоритетних секторах: агро, ІТ, зелена енергетика, оборонтех, фармацевтика.
- Активізувати роботу з діаспорою та венчурними фондами.
- Постійно моніторити ефективність пільг для уникнення бюджетних втрат.

Реалізація цих заходів дасть зростання іноземних інвестицій до 10–16 млрд. дол. щорічно, створення десятків тисяч робочих місць, технологічний трансфер та прискорення європейської інтеграції.

Удосконалення державної політики щодо залучення іноземних інвестицій вимагає комплексного підходу: поєднання привабливих податкових та фінансових стимулів, сильної інституційної підтримки та глибокої цифровізації. Реалізація запропонованих заходів дозволить Україні не лише відновити економіку після війни, але й стати привабливим інвестиційним хабом Центрально-Східної Європи. Успіх залежить від політичної волі, послідовності реформ та ефективної комунікації з міжнародними партнерами.

Отже, для України особливу цінність становить досвід країн Центральної та Східної Європи, які пройшли шлях економічної трансформації та інтеграції до європейського економічного простору.

З урахуванням міжнародної практики перспективними напрямками вдосконалення державної інвестиційної політики є:

- розвиток мережі індустріальних парків;
- розширення системи податкових стимулів для інвесторів;
- створення спеціальних економічних зон у пріоритетних регіонах;
- цифровізація процедур взаємодії бізнесу та держави;
- удосконалення судової системи та захисту прав власності;
- запровадження механізмів компенсації воєнних ризиків;
- розвиток інституцій супроводу інвесторів за принципом «єдиного вікна».

Особливо актуальним для України є використання польського досвіду створення індустріальних парків та чеської моделі підтримки високотехнологічних інвестицій. У післявоєнний період саме ці інструменти можуть стати важливими чинниками залучення міжнародного капіталу для відбудови економіки.

Удосконалення інвестиційної політики повинно бути комплексним і орієнтованим на зменшення ризиків, підвищення прозорості та створення конкурентних переваг порівняно з іншими країнами регіону.

Для ефективного удосконалення інвестиційної політики пропонується:

- Прийняти оновлену Стратегію залучення інвестицій до 2035 року з чіткими цільовими показниками (щорічний ріст ПП до показника 5 – 7 % ВВП) у 2025 році).
- Розвивати виробничі кластери в пріоритетних секторах: агро, ІТ, зелена енергетика, оборонтех, фармацевтика.
- Активізувати роботу з діаспорою та венчурними фондами.
- Постійно моніторити ефективність пільг для уникнення бюджетних втрат.
- Запровадити податкові пільги для високотехнологічних зарубіжних інвестицій.

Подальша цифровізація знизить корупційні ризики, прискорить процеси та підвищить довіру інвесторів. Повна цифрова трансформація інвестиційних процедур може збільшити інвестиції в Україну на 20–30 %.

Реалізація цих заходів дасть зростання іноземних інвестицій до 10–16 млрд. дол. щорічно, створення десятків тисяч робочих місць, технологічний трансфер та прискорення європейської інтеграції.

Удосконалення державної політики щодо залучення іноземних інвестицій вимагає комплексного підходу: поєднання привабливих податкових та фінансових стимулів, сильної інституційної підтримки та глибокої цифровізації. Реалізація запропонованих заходів дозволить Україні не лише відновити економіку після війни, але й стати привабливим інвестиційним хабом Центрально-Східної Європи. Успіх залежить від політичної волі, послідовності реформ та ефективної комунікації з міжнародними партнерами.

ВИСНОВКИ

Відповідно до законодавства України, іноземними інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. За формою здійснення іноземні інвестиції можуть бути: грошовими, майновими, інтелектуальними, фінансовими, реінвестиціями.

Найбільш поширеною класифікацією міжнародного руху капіталу є поділ іноземних інвестицій на прямі та портфельні. Прямі іноземні інвестиції є вкладенням капіталу, що забезпечують інвестору довгостроковий економічний інтерес та можливість контролювати або суттєво впливати на діяльність підприємства.

Портфельні іноземні інвестиції передбачають придбання цінних паперів без отримання контролю над підприємством. Основною метою таких інвестицій є отримання доходу від зміни вартості активів або виплати дивідендів та відсотків. До портфельних інвестицій належать: акції, облігації, інвестиційні сертифікати, державні цінні папери, інші фінансові інструменти.

Іноземні інвестиції виступають важливим інструментом економічного розвитку, що забезпечує приплив фінансових ресурсів, стимулює інноваційну діяльність, підвищує конкурентоспроможність економіки та сприяє інтеграції країни у світовий економічний простір. Разом з інвестиціями в країну приходить новий досвід підприємництва, нові технології, створюються робочі місця.

Нормативно-правове забезпечення іноземного інвестування в Україні формується під впливом як національного законодавства, так і міжнародних зобов'язань держави. Наявна система правового регулювання містить широкий спектр гарантій захисту іноземних інвесторів та відповідає

загальновизнаним міжнародним стандартам. Водночас подальше вдосконалення законодавства, зміцнення інституційної спроможності держави та гармонізація нормативно-правової бази з європейськими вимогами залишаються важливими передумовами підвищення інвестиційної привабливості України та активізації припливу іноземного капіталу.

В результаті аналізу динаміки прямих іноземних інвестицій за 5 років з 2021 по 2025 роки, визначено, що в Україну надійшло 18 млрд. дол. іноземних інвестицій. Найбільше інвестицій надійшло у 2021 році – 6,7 млрд. дол., США, а найменше – у 2022 році – 1,2 млрд. дол., США у зв'язку із початком війни. Незважаючи на складні умови, у 2023–2025 роках спостерігалось поступове відновлення інвестиційної активності завдяки підтримці міжнародних партнерів та адаптації бізнесу до нових умов господарювання.

У 2025 році промисловість традиційно залишається найбільш привабливою сферою для іноземних інвесторів (39 % усіх інвестицій). Значна частина інвестицій спрямовується у торгівлю (22 %), фінансову та страхову діяльність (12 %). В останні роки також спостерігається зростання інтересу до ІТ-сектору та телекомунікацій (8 %), що пов'язано з високим рівнем цифровізації економіки України та розвитком експортно орієнтованих послуг.

Найбільшими інвесторами в економіку України залишаються Кіпр, який забезпечує 31 % інвестицій та Нідерланди, які надсилають 22 % інвестицій. Значна частина інвестицій з цих країн пов'язана з використанням міжнародних фінансових центрів у них, та використанням механізмів реінвестування українського капіталу. Серед країн Європи вагомі позиції також займають Швейцарія (6 %), Німеччина (5 %), Велика Британія (5 %), Австрія (5 %), Франція (3 %) та Польща (3 %).

Проведений аналіз свідчить про наявність прямої залежності між інвестиційною активністю та темпами економічного зростання. Збільшення надходжень іноземного капіталу створює передумови для розширення

виробництва, впровадження нових технологій та збільшення обсягів внутрішнього і зовнішнього попиту.

Іноземні інвестиції здійснюють комплексний позитивний вплив на соціально-економічний розвиток України. Вони сприяють зростанню валового внутрішнього продукту, покращенню ситуації на ринку праці, розширенню експортного потенціалу та активізації інноваційної діяльності. Незважаючи на негативний вплив воєнних дій на інвестиційний клімат, іноземний капітал залишається одним із ключових ресурсів відновлення економіки та забезпечення її довгострокового розвитку.

Для України особливу цінність становить досвід країн Центральної та Східної Європи, які пройшли шлях економічної трансформації та інтеграції до європейського економічного простору.

З урахуванням міжнародної практики перспективними напрямками вдосконалення державної інвестиційної політики є:

- розвиток мережі індустріальних парків;
- розширення системи податкових стимулів для інвесторів;
- створення спеціальних економічних зон у пріоритетних регіонах;
- цифровізація процедур взаємодії бізнесу та держави;
- удосконалення судової системи та захисту прав власності;
- запровадження механізмів компенсації воєнних ризиків;
- розвиток інституцій супроводу інвесторів за принципом «єдиного вікна».

Особливо актуальним для України є використання польського досвіду створення індустріальних парків та чеської моделі підтримки високотехнологічних інвестицій. У післявоєнний період саме ці інструменти можуть стати важливими чинниками залучення міжнародного капіталу для відбудови економіки.

Удосконалення інвестиційної політики повинно бути комплексним і орієнтованим на зменшення ризиків, підвищення прозорості та створення конкурентних переваг порівняно з іншими країнами регіону.

Для ефективного удосконалення інвестиційної політики пропонується:

- Прийняти оновлену Стратегію залучення інвестицій до 2035 року з чіткими цільовими показниками (щорічний ріст ПП до показника 5 – 7 % ВВП) у 2025 році).
- Розвивати виробничі кластери в пріоритетних секторах: агро, ІТ, зелена енергетика, оборонтех, фармацевтика.
- Активізувати роботу з діаспорою та венчурними фондами.
- Постійно моніторити ефективність пільг для уникнення бюджетних втрат.
- Запровадити податкові пільги для високотехнологічних зарубіжних інвестицій.

Подальша цифровізація знизить корупційні ризики, прискорить процеси та підвищить довіру інвесторів. Повна цифрова трансформація інвестиційних процедур може збільшити інвестиції в Україну на 20–30 %.

Реалізація цих заходів дасть зростання іноземних інвестицій до 10–16 млрд. дол. щорічно, створення десятків тисяч робочих місць, технологічний трансфер та прискорення європейської інтеграції.

Удосконалення державної політики щодо залучення іноземних інвестицій вимагає комплексного підходу: поєднання привабливих податкових та фінансових стимулів, сильної інституційної підтримки та глибокої цифровізації. Реалізація запропонованих заходів дозволить Україні не лише відновити економіку після війни, але й стати привабливим інвестиційним хабом Центрально-Східної Європи. Успіх залежить від політичної волі, послідовності реформ та ефективної комунікації з міжнародними партнерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналітичні дослідження інвестиційного клімату України. *Центр економічної стратегії*. URL: https://ces.org.ua/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 21.05.2026 р.)
2. Біленко Ю.І. Міжнародні фінансові потоки в країни Центральної та Східної Європи після глобальної фінансової кризи 2008 року: структурні особливості. *Економічний простір*. 2024. № 191. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-25> (дата звернення 21.05.2026 р.)
3. Бондаренко С. М. Іноземні інвестиції як фактор економічного розвитку України. *Економіка та держава*. 2023. № 5. С. 34–39.
4. Буряк А. В. Сучасний стан та перспективи залучення іноземних інвестицій в Україну. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 45–52.
5. Валовий внутрішній продукт в Україні. *Мінфін*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> (дата звернення 21.05.2026 р.)
6. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. Ст. 144.
7. Григоренко Ю. О. Вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток національної економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 17. С. 23–29.
8. Інвестиційна діяльність та міжнародне співробітництво. *Міністерство економіки України*. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення 21.05.2026 р.)
9. Коваленко О. В. Особливості іноземного інвестування в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 62. С. 112–118.
10. Легкоступ, І., & Саїнчук, Н. (2022). СУЧАСНИЙ СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТИ. *Економіка та суспільство*, (46). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-56> (дата звернення 21.05.2026 р.)

11. Лисенко Н. М. Інвестиційна привабливість України в умовах післявоєнного відновлення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2024. № 52. С. 74–81.
12. Мельник М. І. Прямі іноземні інвестиції та їх роль у розвитку економіки України. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 82. С. 56–63.
13. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
14. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 472 с.
15. Мельник Л. Г., Кубах Т. Г. Міжнародне інвестування : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2022. 364 с.
16. Офіційні статистичні дані щодо іноземних інвестицій. *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 21.05.2026 р.)
17. Петренко І. В. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні. *Економіка і регіон*. 2024. № 2 (93). С. 95–102.
18. Савченко М. В., Степаніюк В. Л. Залучення іноземних інвестицій в економіку України: тенденції, проблеми та перспективи. *Економічна наука*. 2024. № 6. С. 6–15.
19. Савчук Л. В. Зарубіжний досвід стимулювання іноземного інвестування. *Бізнес Інформ*. 2023. № 11. С. 48–54.
20. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–17. Ст. 112.
21. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні : Закон України від 17.12.2020 № 1116-IX. *Голос України*. 2021. № 10.
22. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47. Ст. 646.

23. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 19. Ст. 80.
24. Прямі іноземні інвестиції в Україну. *Мінфін*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення 21.05.2026 р.)
25. Статистика зовнішнього сектору. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (дата звернення 21.05.2026 р.).
26. Сушкова А. Інвестиційна привабливість України в умовах повномасштабного вторгнення. *European Academic Economic Journal*. 2025. DOI: <http://doi.org/10.32750/2025-0111>. (дата звернення 21.05.2026 р.)
27. Тоцька О., Бурець О. Іноземне інвестування та фінансова підтримка України країнами ЄС в умовах військового стану. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2025. № 2 (17). С. 192–202. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-2-16> (дата звернення 21.05.2026 р.).
28. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27.06.2014. Офіційний вісник України. 2014. № 75. Ст. 2125.
29. Чорний М. Перспективи залучення іноземних інвестицій в умовах воєнного стану в Україні. *Галицький вісник*. 2024. Вип. 92. С. 140–146.
30. Яременко В. Залучення іноземних інвестицій в розвиток зеленого підприємництва (альтернативних джерел енергетики) в Україні в умовах війни та енергетичної безпеки. *Економіка та суспільство*. 2025. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6868>. (дата звернення 21.05.2026 р.)
31. 2025 Investment Climate Statements : Ukraine. *U.S. Department of USA*. URL: <https://www.state.gov/reports/2025-investment-climate-statements/ukraine> (дата звернення 21.05.2026 р.)
32. Ukraine a top-tier Investment destination. *Digital state UA*. 2025. 9 march. URL: <https://digitalstate.gov.ua/news/govtech/ukraine-a-top-tier-investment-destination> (дата звернення 21.05.2026 р.)

33. Ukraine Unveils New Tax Incentives for Manufacturing Investors. *Nucc*.
<https://www.nucc.no/news/ukraine-unveils-new-tax-incentives-for-manufacturing-investors> (дата звернення 21.05.2026 р.).

АНОТАЦІЯ

Дорош В.А. Іноземні інвестиції в економіці України. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2026. 51 с.

В кваліфікаційній роботі досліджені теоретичні та практичні аспекти іноземних інвестицій в економіці України. На основі статистичних даних зроблений аналіз іноземних інвестицій в Україну за 2021-2025 роки, їх впливу на соціально-економічний розвиток України. Виявлені проблеми та запропоновано напрями активізації залучення іноземних інвестицій в економіку України.

Ключові слова: іноземні інвестиції, прямі іноземні інвестиції, фінансовий вплив іноземних інвестицій, податкові стимули, фінансові стимули, інвестиційна політика, гарантування іноземних інвестицій.

ABSTRACT

Dorosh V.A. Foreign investments in the economy of Ukraine. Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 072 - Finance, banking, insurance and stock market. Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2026. 51 p.

The qualification work examines the theoretical and practical aspects of foreign investment in the economy of Ukraine. Based on statistical data, an analysis of foreign investment in Ukraine for 2021-2025 and their impact on the socio-economic development of Ukraine was made. Problems were identified and directions for increasing the attraction of foreign investment to the economy of Ukraine were proposed.

Keywords: foreign investment, foreign direct investment, financial impact of foreign investment, tax incentives, financial incentives, investment policy, guaranteeing foreign investment.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ В.А. Дорош